

MEZŐGAZDASÁGI BIOTECHNOLÓGUS MSc KÉPZÉS

Tantárgy: TRANSZGÉNIKUS NÖVÉNYEK

Neptun kódja: SMKNG4383BN

Oktató intézet: Genetika és Biotechnológiai Intézet (GBI)

Tantárgyfelelős: Dr. Heszky László egyetemi tanár

További oktató: Dr. Szőke Antal egyetemi adjunktus (oktató)
Hidvégi Norbert (gyakorlatvezető)

Szemeszter: 3

Kredit: 5

Heti óraszám: 3 óra előadás + 2 óra gyakorlat

Tantárgyi tematika

Előadás	Laboratóriumi gyakorlat
<ol style="list-style-type: none"> Növényi géntechnológia tárgya, célja, stratégiai és története. Transzgénikus növényfajták elterjedése a világon, és hazánkban. Növényi géntechnológia folyamatának fő lépései, transzgén felépítése, géntranszfer módszerek. Kloroplasztisz transzformáció, transzgén jelenlétének, működésének és öröklődésének bizonyítása. Transzgénikus (GM) növénynevelés. Biotikus stresszrezisztens transzgénikus növények (vírus, baktérium, gomba, rovar). Abiotikus stresszrezisztens transzgénikus növények (fagy, szárazság, herbicid). Anyagcseréjükben módosított transzgénikus növények (fehérje, szénhidrát, zsírsav). Anyagcseréjükben módosított transzgénikus növények (pigment, cellulóz, vitamin, stb.) Fejlődésben módosított transzgénikus növények (hímsterilitás, érés, magnélküliség, stb.). Transzgénikus növények, mint bioreaktorok (fehérjék és peptidek, vakcinák, antitestek, enzimek, műanyag). Mérnökileg tervezett transzgénikus növények (célzott beépítés, expresszió helye, ideje, indukált expresszió, cre-lox rendszer, terminátor technológia, stb.) Transzgénikus növényekkel és élelmiszerekkel kapcsolatos rizikótényezők (ökológiai, biológiai, koegzisztencia). Élelmiszerbiztonság, gazdasági rizikótényezők. Géntechnológia törvényi szabályozása és termelési tapasztalatai (USA, EU, Magyarország).	<ol style="list-style-type: none"> DNS izolálás és klónozás (PCR) Nukleinsavak elválasztása gélelektroforézissel. Szilárd és folyékony baktérium tenyészetek indítása. Növényi szövetek transzformációja agrobaktériummal és gőnpuskával. A transzgén integrációjának és működésének bizonyítása PCR és RT-PCR módszerekkel

MEZŐGAZDASÁGI BIOTECHNOLÓGUS MSc KÉPZÉS**Kötelező irodalom:**

Heszky L.: 2010-2014. Tanuljunk géntechnológiául sorozat. Agroforum folyóirat, Biotechnológia rovat.

http://mkk.szie.hu/dep/genetika/gmo-val_kapcsolatos_kozlemenyek.htm

Ajánlott irodalom:

Heszky L., Fésüs L., Hornok L. (2006): Mezőgazdasági biotechnológia. Agroinform Kiadó, Bp. p. 366 (Növényi biotechnológia és molekuláris növénynevelés I-X. fejezetei)

Számonkérés: írásbeli vizsga

Az előadások látogatása kötelező, hiányzást igazolni kell. Igazolatlan hiányzás esetén a félév nem kerül elfogadásra. A tárgy írásbeli vizsgával zár, melyre a tárgyfelelős tételeket ad ki. Az írásbeli vizsga eredményét a három kérdésre adott válaszok eredményének (0-5) átlaga adja. Amennyiben egy kérdés 0 értékű, a vizsga eredménytelen, függetlenül a többi kérdésre adott választól.

A tantárgy rövid leírása**TRANSZGÉNIKUS NÖVÉNYEK****SMKNG4383BN*****Tantárgy oktatója: Dr. Szőke Antal***

A tárgy oktatása a legfontosabb fogalmak tisztázásával indít, melyet a növényi génebesztet történetének bemutatása követ. Ismerteti a gazdaságilag jelentős transzgént tartalmazó expressziós vektorokat. Összefoglalást ad a transzgén öröklődéséről és esetleges inaktivációjáról. Ezt követően részletesen tárgyalja a gazdaságilag jelentős transzgenikus növényeket, többek között a vírus-, rovar-, gomba és herbicid rezisztens, zsírsav-, szénhidrát- és fehérje anyagcserjékben, valamint érsükben módosított, továbbá gyógyszer-, műanyag- és élelmiszeripari alapanyagokat termelő transzgenikus növényeket. Ezt követően ismerteti a szabadalmaztatás, a jogi szabályozás, az engedélyezési és a minősítési eljárások helyzetét és a rizikó faktorokat hazánkban és a világon.

Gödöllő, 2015. szeptember

Dr. Szőke Antal